

עין משפט
ור מצוה

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

מסורת הש"ס

כב א טשי"ע להי"ט סי'
ג פני' ד כתיב:
כב ב ג מיי' יח"ט מה'
לחור' יח"ט מה'
טשי"ע להי"ט סי' ג פני'
ז

תורה אור הש"ס

- נשים בציון עור החלח
צרי וזדוה:
- השבים על משה
שן קרויים על ערשותם
ואכלים כרם מצאן
ועגלים מתוך מרבץ
עמוס י ד
- לכן עתה יגלו בראש
וקר מרוח
עמוס: י ד

כאן להשיאו אשה. פי' מיוחסת מד' אמהות^א דלי משום גישראלית לא לרין להיות מחוקת כשר דכלאו הכי מותר גישראלית דלאמר בעלמא (וימות דף מה.) גבי עובד כוכבים הוגל מעובד כוכבים הנה על כח ישראל דלאמר^ב ליה זיל גלי או נסיב בת מינך אלמא משמע דמקום שאין מתיירן אותו נותנין לו ישראלית ומותר לישאה: **עד היכן היא ככל.** פי' בקונטרס דלפי הענין נראה שבכל הימה בין שני נהרות גדולים הללו מדקל ופרט זה מן המורה וזה מן המערב^ג ובאין ומושיין מן הדרום לנפון וסופו של פרת שופך בתקל: כל זה יש ללמוד מכאן אך ישראל בדומה של ככל דכמיז מלפון תפתח הרעה אלמא דבכל מלפון ופרט יורד מארץ ישראל לבכל דלאמר בעלמא (שנת דף מה): שמימי היו רבין ומלאים על שפתי: וקא בעי גמרא מה שבין שמי הנהרות שפיטא לן דכלל הוא אלל משפת מדקל ומתערב עד היכן מתפשט רוחה של ככל אמר רב עד נהר עוק ור"ת פ"ד^ד שנהר פרת היה בא ומשך מן הנפון לדרום שהרי נהר פרת בא מקדמת ענדן^ה וכן עין מלפון של עולם ויארץ ישראל לדרום ופרט בא מעין והיה מושך מלפון לדרום והא דלאמר מיערא כמערכת סהלא ככל פרת דמשמע דמושך מדרום לבכל פרת דה"ק שהמים של פרת רבים כל קך שיחזרו המים למקום שאלו דהיינו מדרום לנפון: להך

כאן להשיאו אשה כאן להוציא אשה מירד אמר רב יוסף כל ששיחחו^א בבבל משיאין לו אשה והאידינא דאיכא רמאי חיישינן ועירי הוה קא מישתמיט מיניה דר' יוחנן דהוה אמר ליה נסיב ברתא יומא חד הוה קאולי באורחא מבז^ב לעורקמא דמייא ארכביה לר' יוחנן אכתפיה וקא מעבר ליה א"ל אורייתן כשרה בנתין לא כשרן מאי דעתין אילימא מדתנן עשרה יוחסין עלו מבבל כהני לויים^ג אמו כהני לויי ישראלי כולרו סליקו כי הכי דאישתויר מהני אישתויר נמי מהני אישתמיטתיה הא דאמר ר"א לא עלה עזרא מבבל עד שעשראה כסולת נקיה ועלה עולא איקלע לפומבבתיא לבי רב יהודה חויה לרב יצחק בריה דרב יהודה דגדל ולא נסיב א"ל מאי טעמא לא קא מנסיב ליה מר איתתא לבריה א"ל מי ידענא מהיכא אנסיב אמר ליה אמו אגן מי ידעינן מהיכא קאתינן דילמא מהנהך דכתבי^ד ונשים בציון ענו בתולות בערי יהודה וכי תימא^ה עובד כוכבים ועבר הבא על בת ישראל הולד כשר^ו ודילמא מהנהך דכתבי בהו^ז השוכבים על ממות שן וסרוחים על ערסותם^ח ואמר רבי יוסי בר' חנינא אלו בני אדם המשתנינים מים בפני ממותיהם ערומים^ט ומגדף בה ר' אבהו א"ה היינו דכתיב ילכו עתה יגלו בראש גולים משום דמשתנינים מים בפני ממותיהם ערומים יגלו בראש גולים אלא אמר ר' אבהו אלו בני אדם שאוכלין ושותין זה עם זה ומדביקין ממותיהם זו בזו ומחליפין נשותיהם זה לזה ומסריחים ערסותם בשכבת זרע שאינה שלהם אמר ליה עובד אמר ליה זיל בתר שתיקותא כי האי בדבוקי בני מינא כי מינא ביהדי הדדי חזו הי מנייהו דקדים ושתיק אמרי^י האי מיוחס טפי^{יא} אמר רב שתיקותיה דבבל היינו יחוסא איני והא איקלע רב^{יב} (לבי בר שפי חלא) וברק בהו מאי לאו ביחסותא לא בשתיקותא הכי קאמר להו בדוקו אי שתקי אי לא שתקי אמר רב יהודה אמר רב^{יג} אם ראת שני בני אדם שמתגרים זה בזה שומץ פסול יש באחד מהן ואין מניחין אותו לירבך אחד בחבירו אמר ר' יהושע בן לוי^{יד} אם ראת שתי משפחות המתגרות זו בזו שומץ פסול יש באחת מהן ואין מניחין אותה לירבך בחברתה א"ר פאא סכא משמיה דרב ככל בריאה מישון מיתה^{טו} מדי חולה עולם גוססת ומה בין חולין לגוססין^{טז} רוב חולין לחיים^{טז} רוב גוססים למיתה עד היכן היא ככל רב אמר עד נהר עוק ושמואל אמר עד נהר יואני לעיל כדיגלת עד היכא רב אמר עד בגדא ואוונא ושמואל אמר עד מושכני ולא מושכני ככלל והאמר^{יז} רבי חייה בר אבא אמר שמואל מושכני הרי היא כגולה ליוחסין אלא עד מושכני ומושכני ככלל לתחתית כדיגלת עד היכא אמר רב שמואל עד אפמיא תתאה תרתי אפמיא היוין חרא עיליתא וחרא תתייתא חרא כשירה וחרא פסולה ובין חרא לחרא פרסה וקא קפדי אהרדי ואפילו נורא לא מושלי אהרדי וסימניך דפסולתא הא דמישתעיא מישנית לעיל כפרת עד היכא רב אמר עד אקרא דתולכני ושמואל אמר עד גישרא דבי פרת ור' יוחנן אמר עד מעברת דגזמא לייט^{יח} אביי ואיתמא רב יוסף אדרב אדרב לייט אדשמואל לא לייט אלא לייט אדרב וכ"ש אדשמואל ואב"א לעולם אדרב לייט אדשמואל לא לייט וגישרא דבי פרת לתתאיה הוה קאי והאידינא

לכשיאו אשה. קמחא בעי דזיקא: להוילא ממנו אשה. שנשא כבר מסתמא לא מפקינן: כל שפיחטו כבכל. ומספר נשיון אפי' ככל משיאין לו אשה דמחוקין ליה מכלל: דאיכא רמאי. שלמדים שיחא ככל להחוקן כמיוחסים: ליה רבי יוחנן נסיב כרסאי. ולא היה חפץ בה מפני שהיא מארץ ישראל והוא היה מכלל: אורייתן כשירה כרסין לא כשירה. מלמדי אמה ומורתי כשירה לך ובמי אינן חפץ: מאי דעפך. שאתה מחזיק^א בבבל כמיוחסים דתנן (לעיל דף מה.) עשרה יוחסין כו' וסגור אמה שעלו כל הפסולין: מהיכא נסיבנא. אלו אשה מיוחסת: זיל כפר שטיקוסא^ב. שאלך לך משפחה שתקנית שפסא בני מריבה הם פסולין שמתוך פסולן שהיו פורשים מהם נטרו לכהן והמחוקן כמרביה ומיוחסת לבכל היינו שתיקותא מתוך שהם שתקנים המחוקן כמיוחסים א"כ הנה לבדוק כבכל אינו בודק אלל ששתיקה לבדוק כשתיקוס: לבי בר שפי חלא. שם האיש (שופה מושך כמו השופה יין לחבירו (ב"מ דף טז.) ואין מניחין אותו. מן השמים לירבך כחבירו לכן הטילו על השמים מריבה כתיבין: כריאה. מיוחסת ונקייה: משה. ממורים גמורים כולם: חולה. רובם כשרים ומיעוטן פסולין כחולים הללו רובן לחיים: גוססין. רובן פסולין ומיעוטן כשרין: עד היכן היא ככל. ליחס: עד נהר עוק עד נהר יואני. לפי הענין נראה שבכל בין שני נהרות גדולים מדקל ופרת מליעים אותה כתיבס זה מן המורה וזה מן המערב ובאין ומושיין מן הדרום לנפון וסופו של פרת שופך בתקל כל זה יש ללמוד מכאן. אך ישראל בדומה של ככל דכמיז מלפון תפתח הרעה אלמא דבכל מלפון ופרט יורד מארץ ישראל לבכל דלאמר בעלמא (שנת דף מה): מיערא כמערכת סהלא ככל פרת וקא בעי גמרא מה שבין שמי הנהרות שפיטא לן דכלל הוא אלל משפת מדקל ולחזן עד היכן מתפשט רוחה של ככל אמר רב עד נהר עוק ור"ת פ"ד^ד שנהר פרת היה בא ומשך מן הנפון לדרום שהרי נהר פרת בא מקדמת ענדן^ה וכן עין מלפון של עולם ויארץ ישראל לדרום ופרט בא מעין והיה מושך מלפון לדרום והא דלאמר מיערא כמערכת סהלא ככל פרת דמשמע דמושך מדרום לבכל פרת דה"ק שהמים של פרת רבים כל קך שיחזרו המים למקום שאלו דהיינו מדרום לנפון: להך

גליון הש"ס

נב' וכו' גי' וקב' כו'.
לעיל ס' פ"ד לקמן מה
פ"ד ימות מה פ"ד מה
פ"ד יח"ט מה פ"ד מה.
פ"ד יח"ט מה פ"ד ימות
דף כ' פ"ד:

הגהות הב"ח

(ב) נסי' שתיקותא כבכל:

מוסף חובסות

א. פרת מן המערב וחיילק
מן המורה. חס' רשביי.
ב. ולחיי לא בעי לחיי
בפרת עד היכא לפי
שנוכל בחרקל ובכל
כושכת עד לטתא הימני
עד אפמיא תתייתא. שם.
ג. פרת מיעד בדבר שהוא
יורד מארץ ישראל לבבל
וגדל ממי הנשמים ורודפין
בני ככל שירדו נשמים
בב"ר א"ר ושמחים על
אחייהם. רש"י שבת טו.
ד. שהיו מכירים שירדו
הנשמים לארץ ע"י
שחרור פרת לאחוריו ע"י
גדולתו כב"ר מתוך
הנשמים. חס' שבת טס.

פסולה. התחמנה: ואפי' נורא לא מושלי אהרדי. כדי שלא יהו רגילים אלכס שלא להתחמך נס: דפסולתא הא דמשפתיה מישנית. וימינן זה היא היכן שלל מטעם זה או פסולה הך דמשפתיה נשיון מישן שהיא קרובה למישן ואמר לעיל מישן מיתה: כפרס. על שפת פרת כמערכת של ככל עד היכן ארכה משוך לדרום: עד גישרא דפרס. שמואל היה מוסף: לייט. כל שישמך על זה שאין יחוסה של ככל משוך כל קך: אדשמואל לא לייט. כחמיה והרי הוא מוסף: אדשמואל לא לייט. די אמה שמואל למילתיה פסחא היה ולא מוסף וכיניו שמואל היה הגשר למטה מתקרא דתולכני: והאידינא